

NOTAT

Bilag 5.2.2: Idébeskrivelse - Iværksætterprogram 2023-2026

1. Udfordring

Iværksættere spiller en central rolle for udviklingen af fremtidens erhvervsliv. Etableringen af nye virksomheder med nye innovative produkter og løsninger bidrager med dynamik og udfordrer det etablerede erhvervsliv og skærper derigennem eksisterende virksomheders produktivitet og konkurrenceevne.

Bestyrelsens nye iværksætterprogram skal bidrage til at løfte etableringsraten og løse udfordringer med, at overlevelsesraten blandt danske iværksættervirksomheder er forholdsvis lav, og at forholdsvis få, nye danske virksomheder kommer ind i et solidt vækstforløb.

I 2019 var etableringsraten i Danmark 10,9 pct., hvilket placerer Danmark i midterfeltet sammenlignet med de fleste andre europæiske lande. Nyeste opgørelser viser, at i 3. kvartal af 2022 er antallet af nyetableringer faldet med 25 pct. fra 2021, hvilket skal ses i lyset af energikrisen og krigen i Ukraine mv.

Overlevelsesraten blandt nye danske virksomheder er relativt lav sammenlignet med andre lande. Efter ét år er kun godt 70 pct. af virksomhederne fortsat i live og efter tre år eksisterer knap halvdelen af virksomhederne. I Sverige og Nederlandene er henholdsvis 78 pct. og 75 pct. af nyetablerede virksomheder fortsat i live efter tre år. Danmarks placering kan være tegn på en høj markedsdynamik, hvor det er nemt at starte virksomhed, og hvor mange nye virksomheder hurtigt lukker igen, hvis de ikke er konkurrencedygtige. Men der kan også være iværksættere med en konkurrencedygtig forretningsmodel, der ikke lykkes på grund af manglende viden, kompetencer og forretningsforståelse i opstartsfasen.

Blandt de nye virksomheder, der overlever de første leveår, er der kun få, som vokser sig rigtig store. Vi har i Danmark ikke formået af øge antallet af vækstiværksættere væsentligt de seneste år.¹ I perioden 2016 til 2020 har antallet af vækstiværksættere ligget mellem 220 og 230 virksomheder på landsplan. Vækstiværksætterne bidrager betydeligt til jobskabelsen, og i 2020 blev der i gennemsnit skabt 20 nye job per vækstiværksættere.

2. Ophæng i strategien og programmet for Socialfonden Plus

Det nye iværksætterprogram vil være i overensstemmelse med bestyrelsens strategi *Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023*, hvor der fremgår tre strategiske områder: 1) Flere skal vælge iværksætteri som levevej, 2) flere nye virksomheder skal overleve og 3) komme ind i et solidt vækstforløb. Endvidere har iværksætterprogrammet ophæng i den såkaldte prioritet 4 i programmet for Socialfonden

¹ Vækstiværksættere er nye virksomheder, der opnår mindst fem ansatte i løbet af de første to år, og som har haft en gennemsnitlig årlig vækst i antal fuldtidsansatte på minimum 20 pct. i de efterfølgende tre år.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Plus 2021-2027, hvoraf det fremgår, at indsatser skal bidrage til at øge etableringsraten og overlevelseshraten i nye virksomheder.

3. Baggrund, indhold og målgruppe

Baggrund

Som orienteret på bestyrelsesmødet den 20. september 2022 forelægges bestyrelsen et nyt iværksætterprogram, som kan tage over, når de tre landsdækkende REACT-EU-indsatser Iværksætterdanmark (IVDK), Beyond Beta (BB) og Hub for Innovation in Tourism (HIT) udløber medio 2023. IVDK er en bred indsats målrettet den brede gruppe af iværksættere, mens BB og HIT er specialiserede indsatser, hvoraf BB er målrettet iværksættere med et stort vækstpotentiale inden for styrkepositionerne, og HIT er en specialiseret indsats målrettet turismesektoren.

COWI A/S har evalueret de tre indsatser i efteråret 2022 og konkluderer – med forbehold for at evalueringerne er foretaget forholdsvist tidligt – at indsatserne rammer målgruppernes behov og tilfører iværksætterne værdifuld viden og kompetencer.

For at få yderligere input til den fremtidige iværksætterindsats har sekretariatet i efteråret 2022 afholdt en række dialogmøder og modtaget skriftlige input fra mange interessenter inden for iværksættermiljøet. Derudover afholdt bestyrelsen den 29. september 2022 et temaarrangement om vækstiværksætteri.

Blandt interessenterne har det været et gennemgående ønske at sikre genkendelighed og kontinuitet i iværksætterindsatsen. Det taler for at bygge videre på de igangværende REACT-EU-indsatser IVDK, BB og HIT nævnt ovenfor. Det samme gør den positive eksterne evaluering af de tre indsatser.

En anden eksisterende indsats, som mange interessenter har udtrykt stor opbakning til, er en pulje til iværksætterevents, som bl.a. TechBBQ, der er et af Skandinaviens største iværksætterevents, har fået støtte fra. Eventpuljen har haft til formål at sikre, at flere talentfulde udenlandske og internationale iværksættere og investorer ser mulighederne ved at etablere sig og/eller investere i Danmark.

På baggrund af evalueringen af REACT-EU-indsatserne og input fra efterårets interessentinddragelser foreslås det, at iværksætterprogrammet indeholder tre indsatser:

- **En bred indsats**, som sigter på at styrke iværksætternes kompetencer og derigennem etableringsraten og særligt overlevelseshraten blandt den brede målgruppe af iværksættere (personer og op til tre år gamle virksomheder).
- **En specialiseret indsats**, som målrettes iværksættere med et stort vækstpotentiale og har til formål at skabe flere vækstiværksættere.
- **Iværksætterevents**, der skal styrke iværksætterkulturen og iværksættermiljøer, hvor iværksætterne kan danne værdifulde relationer og netværk til fx andre danske og udenlandske iværksættere, store virksomheder og investorer.

Indsatsen vedr. iværksætterevents, hvor operatørrollen ikke nødvendigvis skal annonceres, er skitseret i bilag 5.2.3. Den brede og den specialiserede indsats, som skal annonceres, uddybes nedenfor.

Den brede iværksætterindsats

Indhold

Evaluator og hovedparten af interessenterne har fremhævet den nuværende brede indsats positivt, som både rummer workshopforløb samt tilskud til kompetenceudvikling og 1:1-rådgivning hos private konsulenter. Ikke mindst den stærke lokale forankring af indsatsen, som sikres via inddragelse af lokale erhvervsfremmeaktører, fremhæves positivt. De fleste interessenter har også udtrykt opbakning til, at den brede indsats fortsat skal have et særligt fokus på grønne iværksættere og grupper, som er underrepræsenterede i etablering af nye virksomheder, heriblandt fx kvinder. Sekretariatet foreslår derfor at videreføre den nuværende brede indsats. De vigtigste tilbud til iværksætterne i denne indsats forventes fortsat at være bl.a. nedenstående:

- Faglige, tematiserede og branchespecifikke workshopforløb
- 1:1-sparring og tilskud til kompetenceudvikling

Nogle interessenter, bl.a. i Region Sjælland, har nævnt, at springet fra den brede indsats til den specialiserede indsats er for stort, og at der efter deres mening er behov for et mere ”håndholdt” tilbud i den brede indsats. Sekretariatet foreslår – bl.a. af hensyn til forenkling af indsatsen – at der *ikke* oprettes et nyt særskilt tilbud til en ”mellemgruppe” af iværksættere, men at et eventuelt behov for mere håndholdte indsatser integreres i den brede indsats.

Målgruppe

Den brede indsats henvender sig til personer, der påtænker at etablere sig med CVR-nummer, eller virksomheder, der er etableret inden for de seneste 3 år. Dog kan virksomheder, som er op til fem år gamle, deltage, hvis virksomheden har lav omsætning (under 1 mio. kr. i seneste regnskabsår) eller få årsværk (under tre årsværk inkl. ejeren ved indtræden i projektet). Målgruppen er kendetegnet ved ikke nødvendigvis at have en ambition om vækst, selv om det forventes, at nogle af deltagerne vil blive motiveret til yderligere vækstambitioner.

Den specialiserede iværksætterindsats

Indhold

Evaluator og interessenterne har udtrykt opbakning til at fortsætte med en specialiseret indsats målrettet iværksættere med et forholdsvist stort vækstpotentiale inden for de danske styrkepositioner. At udløse vækstpotentialet kræver nogle andre og mere dybdegående forløb end den brede indsats.

I den specialiserede indsats har både den eksterne evaluator og interessenterne lagt vægt på, 1) at de virksomhedsnære ydelser bør leveres af private aktører, 2) at der bør være et stærkt fokus på internationalisering, 3) at der skal sikres en væsentligt større synlighed omkring indsatsen og en bedre sammenhæng med videnmiljøernes (inkl. universiteternes) indsats, 4) bedre samarbejde mellem ”corporates” (større eksisterende virksomheder) og iværksættere, 5) at adgangen til kapital skal forbedres, og 6) at adgang til talent og kvalificeret arbejdskraft bør opprioriteres. Sekretariatet foreslår, at de fem førstnævnte input indarbejdes i annonceringen. Derimod vurderes det, at adgang til kvalificeret arbejdskraft, inkl. udenlandsk arbejdskraft, håndteres bedre i andre indsatser, herunder bestyrelsens annoncering om ”Kompetencer til den grønne omstilling i SMV’er” og andre kommende indsatser.

Det bemærkes, at adgang til kapital ikke kan løftes direkte med midlerne fra Socialfonden Plus. I det danske innovations- og erhvervsfremmesystem er det især Vækstfonden og Innovationsfonden, der har tilbud vedrørende kapital til iværksætterne. Tiltrækning af udenlandske investorer kan dog foregå via de enkeltstående begivenheder, der kan finansieres via eventpuljen, jf. bilag 5.2.3. Yderligere foreslår sekretariatet at adressere udfordringen indirekte gennem kompetenceudvikling og tilskud til rådgivning med henblik på at tiltrække kapital.

De vigtigste tilbud til iværksætterne i den specialiserede indsats vil bl.a. være nedenstående:

- Kompetence- og rådgivningsforløb med fokus på at styrke entreprenørskabs-evner fx målrettet internationalisering eller adgang til kapital.
- Adgang til netværk og matchmaking mellem iværksættere, private aktører og investorer, herunder samarbejde med corporates/større virksomheder.

Målgruppe

Indsatsen skal understøtte iværksættere med et vækstpotentiale på kort sigt (få år). Indsatsen skal gennemføres i tilknytning til de eksisterende private og offentlige inkubatormiljøer. Virksomhederne må maksimalt være 3 år gamle – dog op til 5 år, hvis virksomheden har lav omsætning (under 1 mio. kr. i seneste regnskabsår) eller få årsværk (under tre årsværk inkl. ejeren ved indtrædelse i projektet).² Der skal være et særligt fokus på styrkepositioner, inkl. erhvervsfyr-tårnene.

Klyngeorganisationernes rolle

I den eksisterende specialiserede iværksætterindsats Beyond Beta er det et krav, at alle klyngeorganisationerne skal indgå i arbejdet og bidrage med fx matchmaking, adgang til teknisk rådgivning, fysiske miljøer og videninstitutioner samt sektorspecifik mentoring. Evaluator vurderer, at klyngeorganisationernes sektorspecifikke viden har bidraget positivt, men fastslår samtidig, at der er betydelige forskelle på klyngeorganisationernes erfaringer med at tage del i en sådan indsats. Nogle klyngeorganisationer har også givet udtryk for, at de mener, at opgaven med fordel kan løses af andre aktører inden for klyngens økosystem.

Det foreslås, at iværksættervirksomheder fra alle styrkepositioner fortsat skal kunne deltage i den specialiserede indsats, men bestyrelsen kan drøfte klyngeorganisationernes rolle og antallet af projekter med udgangspunkt i tre forskellige modeller:

Model 1: Én landsdækkende indsats, som skal omfatte alle klyngeorganisationer (svarende til Beyond Beta i dag).

Model 2: Én landsdækkende indsats omfattende de klyngeorganisationer, der ønsker at deltage.

Model 3: Flere landsdækkende indsatser, hvor hver indsats omfatter én eller flere klynger.

Tabel 4 bagest i dette bilag viser i oversigtsform de væsentligste fordele og ulemper ved de tre modeller. Uanset valg af model skal de bedste projekter udvælges efter ansøgning. Udvælgelsen sker med kriterierne i afsnit 7 nedenfor.

² Målgruppen omfatter således ikke ”scaleups”, idet disse er defineret ved at have 5 (eller 10) ansatte ved vækstperiodens begyndelse og have oplevet en vækst på minimum 10 pct. gennemsnitlig årlig vækst i omsætning eller årsværk over treårig periode jf. OECD.

Den specialiserede iværksætterindsats – turisme

På turismeområdet foreslår sekretariatet, at der fortsat skal være en særskilt indsats. Den specialiserede iværksætterindsats for turisme (HIT) blev igangsat af bestyrelsen som led i REACT-EU-indsatsen, jf. ovenfor. Indsatsen implementerer en central anbefaling fra en kortlægning og analyse af iværksætterstrukturen i dansk turisme foretaget af Oxford Research i 2020. Analysen konkluderede, at dansk turisme er karakteriseret ved en lav innovationshøjde og få iværksættere, og at et stærkt økosystem for iværksættere er afgørende for at udnytte de potentialer og nye trends i markedet. Ifølge analysen har turismesektoren i Danmark et stort vækstpotentiale, men hvis innovationshøjden skal løftes, er der behov for en specialiseret iværksætter- og innovationshub, der samler aktørerne i økosystemet og tilbyder målrettede tilbud til turisme-iværksættere.

På den baggrund tilbyder HIT i dag et specialiseret accelerationsforløb, der gennemføres af turismeaktørerne i samarbejde med erhvervshusene og Aalborg Universitet. Ifølge evaluatoren er det på kort tid lykkedes at etablere et organisatorisk velfungerende set-up i HIT, ligesom deltagervirksomhederne har oplevet stort udbytte af forløbene. Det er positivt set i lyset af, at det ofte har været svært at rekruttere turismevirksomheder til strukturfondsp projekter

På grund af den lave innovationshøjde ville turismevirksomheder ikke i dag kunne opnå tilsagn på lige vilkår med de øvrige virksomheder i Beyond Beta, men ville have behov for lempeligere vilkår sammenlignet med andre styrkepositioner. Hvis turisme indlemmes i én samlet indsats, ville der således i praksis fortsat skulle køres særskilt annoncering. Evaluatoren anbefaler, at en fremtidig iværksætterindsats målrettet potentielle vækstiværksættere inden for de erhvervmæssige styrkepositioner – inklusive turisme – på længere sigt tilrettelægges som en samlet indsats. Sekretariatet foreslår på den baggrund, at den specialiserede iværksætterindsats på turismeområdet fortsat annonceres som en selvstændig indsats med ambitionen om at løfte innovationshøjden hos turismevirksomhederne med henblik på, at turisme på sigt kan indgå i det øvrige iværksætterprogram på lige fod med de øvrige styrkepositioner.

4. Lokale behov, muligheder og variationer

Evaluatoren fremhæver, at lokale behov, muligheder og variationer bør imødekommes forskelligt i en kommende bred og specialiseret indsats. I den nuværende brede indsats, IVDK, tages der højde for lokale behov og muligheder, idet lokale erhvervsfremmeaktører er tæt involveret i at udrulle indsatsen. Evaluatoren anbefaler at videreføre den nuværende organisering af den brede indsats.

Omvendt påpeger evaluatoren, at man skal være varsom med at tvinge lokale aktører ind i den specialiserede indsats. Den specialiserede indsats bør i stedet forankres i styrkepositionernes økosystem.

Eftersom evalueringen af iværksætterindsatserne har vist, at de nuværende landsdækkende iværksætterprojekter kan imødekomme lokale behov og muligheder foreslår sekretariatet, at de kommende iværksætterindsatser også løftes i landsdækkende indsatser.

5. Koordinering med øvrige indsatser

Det nye iværksætterprogram foreslås at starte op medio 2023 og vil dermed ikke overlape med de igangværende REACT-EU-indsatser, som afsluttes i første halvår 2023. Risikoen for overlap med andre indsatser i bestyrelsens

projektportefølje vil være beskeden, idet alle strukturfondsprojekter hørende til programperioden 2014-2020 afsluttes i første kvartal 2023.

Der annonceres sideløbende med iværksætterannonceringen også en indsats for de otte erhvervsfyrtårne, (jf. punkt 3). Der vil i fyrtårnsannonceringen blive lagt vægt på, at eventuelle ansøgninger om iværksætterindsatser skal være eksplicit målrettet et eller flere erhvervsfyrtårne og tage udgangspunkt i konkrete behov eller udnytte bestemte forudsætninger, fx test- og demonstrationsfaciliteter, i erhvervsfyrtårnet samt understøtte vision og sigtelinjer i partnerskabsaftalen for erhvervsfyrtårnet.

I iværksætterannonceringen foreslår sekretariatet, jf. afsnit 7 nedenfor, at lægge vægt på, at indsatsen understøtter erhvervsfyrtårnene. Det vil desuden blive skrevet ind i både iværksætterannonceringen og erhvervsfyrtårnsannonceringen, at der ikke må være overlappende aktiviteter, særligt hvis samme ansøger søger begge annonceringer, skal ansøger undgå overlappende aktiviteter.

I iværksætterannonceringen vil det desuden indgå i udvælgelseskriterierne, at ansøgers aktiviteter ikke må overlappe med den højtspecialiserede statslige erhvervsfremme som fx ydes af Vækstfonden, Innovationsfonden og The Trade Council.

6. Effekter og resultatskabelse

Den brede indsats forventes at bidrage til at øge etablerings- og overlevelsesraten i nye virksomheder. Den specialiserede indsats forventes at bidrage til, at flere iværksættere kommer ind i et solidt vækstforløb. Ansøgerne skal oplyse det forventede antal deltagere og de forventede effekter, som vil indgå i vurderingen af ansøgningerne, jf. afsnit 7.

Evalueringen af de tre iværksætterindsatser finansieret af REACT-EU-midler viser, at de adspurgte deltagere generelt er meget tilfredse og positive omkring deres forløb. Dette bekræftes også af interviews med deltagerne fra indsatserne. Det er evaluators vurdering, at de tre iværksætterindsatser imødekommer målgruppernes behov.

Deltagerne er også blevet spurgt ind til deres forudsætninger for effektskabelse, og her varierer resultaterne på tværs af indsatserne. Deltagerne i Beyond Beta har i varierende grad fået styrket deres potentiale for at skabe de ønskede effekter. Det er særligt adgangen til relevante sektorspecifikke eksperter og videnpersoner, deltagerne vurderer positivt. Omvendt vurderer deltagerne i lavere grad, at de har fået adgang til investorer og styrkede forudsætninger for international skalering. Deltagerne i HIT og Iværksætterdanmark udtrykker overvejende stor tilfredshed med deres forudsætninger for effektskabelsen. COWI understreger, at evalueringen er blevet gennemført på et forholdsvis tidligt tidspunkt, og at deres konklusioner og anbefalinger skal tages med dette forbehold. Særligt resultaterne fra Beyond Beta skal ses i dette lys, da ingen af deltagerne i forløbet havde færdiggjort deres deltagelse på evalueringstidspunktet. På evalueringstidspunktet havde 1.042 deltaget i IVDK, 331 i BB og 50 i HIT.

7. Udvalgelseskræterier

Ansøgninger om at blive operatør på henholdsvis den brede og den specialiserede indsats foreslås – fordi indsatserne henvender sig til to væsensforskellige målgrupper – at blive vurderet på to forskellige sæt af kriterier. Begge sæt af kriterier er baseret på strategiens pejlemærker: Virksomhedernes behov, lokal og regional forankring, forenkling af erhvervsfremmesystemet, samt partnerskab og

samarbejde. Den lokale og regionale forankring er vigtigst i den brede indsats og foreslås derfor at vægte højere i den brede end i den specialiserede indsats. Kriterierne skal godkendes af strukturfondenes overvågningsudvalg.

Tabel 1. Forslag til kriterier for udvælgelse af ansøgninger under den brede iværksætterindsats

Pejlemærker for decentral erhvervsfremme	Udvælgelseskriterier
Virksomhedernes behov (0-40 point)	Der vil under dette kriterium blive lagt vægt på følgende: <ul style="list-style-type: none"> • At indsatsen dokumenteres at tage afsæt i iværksætternes behov for kompetencer og forretningsforståelse med henblik på at forbedre sandsynligheden for overlevelse • At indsatsen i særlig grad understøtter grønne iværksættere og underrepræsenterede grupper, inkl. kvinder • At ansøger leverer en økonomisk fordelagtig sammenhæng mellem måltal for aktiviteter, output og resultater • At ansøger minimerer administrationsudgifter mv., så flest muligt tilskudsmidler går direkte til de deltagende iværksættere og virksomheder
Lokal og regional forankring (0-20 point)	Der vil under dette kriterium blive lagt vægt på følgende: <ul style="list-style-type: none"> • At indsatsen baseres på en decentral leverancemodell med inddragelse af lokale erhvervsfremmeaktører • At der skabes synlighed omkring indsatsen, og at det sandsynliggøres, at tilbuddene når ud til en meget bred kreds af iværksættere og virksomheder i hele landet
Forenkling (0-20 point)	Der vil under dette kriterium blive lagt vægt på følgende: <ul style="list-style-type: none"> • At indsatsen bidrager til et mere enkelt, overskueligt og sammenhængende iværksætterøkosystem, herunder at indsatsen ikke overlapper med eksisterende nationale og decentrale initiativer • At ansøger redegør for, hvordan der i praksis vil blive koordineret med og henvist til øvrige relevante initiativer, heriblandt universiteternes iværksætterindsatser • At indsatsen er administrativt enkel og let tilgængelig for målgruppen
Partnerskab og samarbejde (0-20 point)	Der vil under dette kriterium blive lagt vægt på følgende: <ul style="list-style-type: none"> • At indsatsen gennemføres i et landsdækkende partnerskab med involvering af relevante aktører fra iværksætter-økosystemet • At indsatsen gennemføres af aktører med solide faglige kompetencer samt økonomisk og administrativ kapacitet.

Tabel 2. Forslag til kriterier for udvælgelse af ansøgninger under den specialiserede indsats

Pejlemærker for decentral erhvervsfremme	Udvælgelseskriterier
Virksomhedernes behov (0-40 point)	Der vil under dette kriterium blive lagt vægt på følgende: <ul style="list-style-type: none"> • At indsatsen dokumenteres at tage afsæt i iværksætternes behov for tilførsel af viden og kompetencer med henblik på at accelerere virksomhedernes vækst • At forløbene bl.a. fokuserer på internationalisering og samarbejde mellem iværksættere og "corporates" (større eksisterende virksomheder) • At indsatsen understøtter erhvervsfyrårnene

Pejlemærker for decentral erhvervsfremme	Udvælgelseskriterier
	<ul style="list-style-type: none"> • At ansøger leverer en økonomisk fordelagtig sammenhæng mellem måltal for aktiviteter, output og resultater • At ansøger minimerer administrationsudgifter mv., så flest muligt tilskudsmidler går direkte til de deltagende virksomheder
Partnerskab og samarbejde (0-30 point)	<p>Der vil under dette kriterium blive lagt vægt på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At indsatsen gennemføres i et landsdækkende partnerskab med involvering af relevante aktører fra iværksætterøkosystemet • At partnerskabet har sektorspecifik viden om potentialer og barrierer for vækstiværksættere • At accelerationsforløbene drives af private aktører, som kan dokumentere erfaringer og positive resultater med accelerationsforløb
Forenkling (0-20 point)	<p>Der vil under dette kriterium blive lagt vægt på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At indsatsen bidrager til et mere enkelt, overskueligt og sammenhængende iværksætterøkosystem, herunder at indsatsen ikke overlapper med eksisterende nationale og decentrale initiativer, inkl. Vækstfonden, Innovationsfonden, The Trade Council og private initiativer • At ansøger redegør for, hvordan der i praksis vil blive koordineret med og henvist til øvrige relevante initiativer, heriblandt også universiteternes iværksætterindsatser • At indsatsen er administrativt enkel og let tilgængelig for målgruppen
Lokal og regional forankring (0-10 point)	<p>Der vil under dette kriterium blive lagt vægt på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At der skabes synlighed omkring indsatsen, og at det sandsynliggøres, at tilbuddene vil nå ud til en bred kreds af iværksættervirksomheder i hele landet

Ansøgere til begge indsatser skal samlet opnå minimum 65 point for at komme i betragtning, og ansøger skal også opnå mindst 50 pct. af det maksimale antal point på hvert kriterium.

8. Potentielle ansøgere

Der skal findes operatører for hhv. den brede indsats, den specialiserede indsats og den specialiserede turismeindsats. Det vil være muligt for både private og offentlige aktører at søge om at blive operatører på de tre indsatser. Potentielle ansøgere kan være aktører med særlige kompetencer inden for de tre indsatser. For den specialiserede turismeindsats gælder, at de offentlige turismeaktører (nationale udviklingsselskaber samt destinationsselskaber og evt. VisitDenmark) skal indgå i projektet.

9. Økonomi

Iværksætterprogrammet skal medfinansieres af socialfondsmidler hørende til programperioden 2011-2017 og decentrale erhvervsfremmemidler (DEM). Tilskudsmidlerne foreslås fordelt som følger på de tre spor (mio. kr.):

Table 3. Foreslået fordeling af tilskudsmidler på spor (mio. kr.)

Spor	Socialfonden Plus	DEM	I alt
Bred indsats	30	10	40
Specialiseret indsats	45	17	62

Spør	Socialfonden Plus	DEM	I alt
Specialiseret turismeindsats	5	3	8
Pulje til events		13	13
I alt	80	43	123

Sekretariatet foreslår, at hovedparten af tilskudsmidlerne afsættes til den specialiserende indsats. Dette er i overensstemmelse med input fra interessenterne og fordelingen af REACT-EU-tilskudsmidler i de nuværende iværksætterindsatser. Fordelingen afspejler også, at det især er på vækstiværksættere, at Danmark halter efter udlandet. Puljen til iværksætterevents, som er uddybet i bilag 5.2.3, foreslås at være 13 mio. kr. i alt, svarende til godt 4 mio. kr. pr. år. Det vurderes umiddelbart at være minimumstørrelse for puljen, hvis puljen skal have tilstrækkelig kritisk masse og styrke events i hele Danmark og dermed skabe synlighed og sammenhæng i økosystemet omkring iværksætteri. Beløbet skal desuden ses i lyset af de 5 mio. kr. årligt, der tidligere har været til indsatsen på finansloven. Det vil være svært at prioritere yderligere decentrale erhvervsfremmemidler til eventpuljen, hvis støtteprocenten skal være tilstrækkelig høj på den brede og den specialiserede indsats. Beløbene i tabel 3 indebærer, at tilskudsprocenten vil være op til ca. 60 pct. på den brede og den specialiserede indsats.

Det bemærkes derudover, at det foreslås, at der udover den afsatte ramme på 123 mio. kr. helt ekstraordinært kan afsættes op til 15 pct. (svarende til ca. 18,5 mio. kr.), som kan tilføres, hvis der fx indkommer ekstraordinært mange ansøgninger, som scorer mere end 65 point, og der ansøges for mere end den afsatte ramme. Midlerne kan tilvejebringes fra Socialfonden/Regionalfonden eller fra de decentrale erhvervsfremmemidler, herunder eventuelle tilbageløbsmidler. Bestyrelsen træffer beslutning om evt. brug af disse yderligere midler på det bestyrelsesmøde, hvor der tages stilling til de indkomne ansøgninger under indsatsen.

Hensynet til Region Sjælland

Det foreslås, at mindst 32 pct. af tilskudsmidlerne i den brede indsats og mindst 15 pct. af tilskudsmidlerne i den specialiserede indsats skal tilfalde iværksættere/virksomheder lokaliseret i Region Sjælland. Det særlige hensyn til denne region skyldes, at det er et EU-krav, at 32 pct. af de samlede strukturfondsmidler i 2021-2027 skal anvendes i Region Sjælland. Sekretariatet vurderer på baggrund af dialog med aktører fra Region Sjælland samt erfaringer fra tidligere og nuværende indsatser, at det vil være lettere at rekruttere en forholdsvis høj andel iværksættervirksomheder fra Region Sjælland i den brede frem for den specialiserede indsats. Med baggrund i udfordringerne med at rekruttere iværksættere fra Region Sjælland til den specialiserede indsats, foreslår sekretariatet, at målgruppen i denne region udvides til også at omfatte iværksættere med vækstpotentiale på lidt længere sigt (i de øvrige regioner skal vækstpotentialet være på kort sigt/få år).

10. Videre proces

Såfremt bestyrelsen tilslutter sig idébeskrivelsen, og overvågningsudvalget godkender udvælgelseskriterierne, vil en annoncering forventeligt blive offentliggjort primo december 2022 med ansøgningsfrist primo marts 2023. Indstilling af ansøgninger til bestyrelsens godkendelse forventes behandlet på mødet den 8. juni 2023. Umiddelbart herefter udsteder Erhvervsstyrelsen tilsagn/afslag til ansøgere. På bestyrelsesmødet den 2. februar 2023 forelægges et forslag til direkte udpegning af operatør på puljen til iværksætterevents.

Tabel 4: Oversigt over fordele og ulemper ved tre forskellige modeller for klyngeorganisationers medvirken i specialiseret iværksætterindsats

	Fordele	Ulemper
<p>Model 1 <i>Én landsdækkende indsats, som skal omfatte alle klyngeorganisationer (svarende til Beyond Beta i dag)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Enkel model (ikke flere parallelle indsatser) • Alle potentielle vækstiværksættere får adgang til sektorspecifikke eksperter • Operatøren kan allokere ressourcerne derhen hvor efterspørgslen og potentialet er størst og herved maksimere vækstpotentialet på tværs af styrkepositioner (evaluator-anbefaling) • Koordineringen placeres internt hos partnerkredsen og ikke eksternt mellem forskellige partnerkredse som i model 3 • Stordriftsfordele sammenlignet med model 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Inddrager klyngeorganisationer med svag interesse og svage kompetencer inden for accelerationsforløb • Med mange aktører i partnerkredsen bliver der færre tilskudsmidler til at inddrage private rådgivere • Svag konkurrence om at blive operatør på indsatsen kan svække incitament til at levere effektiv indsats
<p>Model 2 <i>Én landsdækkende indsats omfattende de klyngeorganisationer, der ønsker at deltage</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Enkel model (ikke flere parallelle indsatser) • Kun de klyngeorganisationer, som ønsker at deltage, inddrages • Flere midler til private aktører end i model 1 • Operatøren kan allokere ressourcerne derhen hvor efterspørgslen og potentialet er størst og herved maksimere vækstpotentialet på tværs af styrkepositioner (evaluator-anbefaling) • Stordriftsfordele sammenlignet med model 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nogle potentielle vækstiværksættere risikerer at blive "overset", fordi den sektorspecifikke viden skal findes uden for projektets rammer (denne ulempe kan imødegås ved, at den relevante klyngeorganisation kan indtræde i partnerkredsen, hvis efterspørgslen fra virksomhederne er stor nok) • Svag konkurrence om at blive operatør på indsatsen kan svække incitament til at levere effektiv indsats
<p>Model 3 <i>Flere landsdækkende indsatser, hvor hver indsats omfatter én eller flere klynger</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stærkere forankring og brug af sektorspecifik viden end i model 1 og 2 • Stærkere konkurrence om at blive operatører på indsatsen 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluator fraråder denne model, da erfaringerne med flere spor i "Scale Up Denmark" (accelerationsprojekt) indikerer, at flere parallelle projekter risikerer at skabe uønsket konkurrence om de samme virksomheder (manglende forenkling) • Koordineringen placeres eksternt mellem forskellige partnerkredse fremfor internt i en samlet partnerkreds som i model 1 og 2 • Formentlig større udgifter til administration, da alle projekter skal have sin egen projektledelse, egen afrapportering, revision, evaluering mv. • Nogle potentielle vækstiværksættere risikerer at blive "overset"